

Situne Dei

Årsskrift för Sigtunaforskning och historisk arkeologi

2020

Redaktion:

Anders Söderberg
Charlotte Hedenstierna-Jonson
Anna Kjellström
Magnus Källström
Cecilia Ljung
Johan Runer

Utgiven av Sigtuna Museum

*Samiskt knivskaft med flätbandsornamentik.
Okänd fyndort, men troligtvis från Sigtuna stad.
Fynd nummer SF 1821. Foto Sigtuna museum.*

En oändlig, aldrig sinande källa

Sigtunas historia tycks ha så mycket att ge. Så länge jag kan minnas har vi varje år levererat ett nytt nummer av *Situne Dei* fyllt med ny och spännande forskning.

Sigtuna Museum & Art publicerar nu den 14:e volymen av *Situne Dei* i den utgivning som återupptogs 2006. Mellan 1942 och 1952 publicerades åtta upplagor av skriften. Den är idag ett viktigt komplement och en möjlighet till fördjupning bredvid utställningarna inom verksamheten. Tack till redaktör Anders Söderberg, redaktionen och skribenterna för ännu en utgåva av *Situne Dei*.

Sigtuna, Samer och en predikan är bara början

Inger Zachrisson diskuterar i sin artikel likheter mellan bruket av flätbandsornamentik i skandinavisk vikingatid, och berör frågan om den går att skilja från samisk ornamentik. I nästa artikel, *Ett Sigtuna före staden, fanns det?*, tar Rosanna Jönis avstamp i fynd av föremålstyper som är äldre än sigtunatid och ställer frågan om det funnits aktivitet på platsen innan staden anlades. Hon tänker att det torde vara rimligt.

Rune Edberg, som vi kan tacka att *Situne Dei* togs upp igen 2006, har funnit en passage i den isländska *Flatöboken*, nedtecknad på 1300-talet, som berättar om hur den norske kung Olaf Tryggvassons hirdbiskop besöker tinget i Sigtuna i något av 1000-talets första decennier. Rune har här för första gången översatt den till svenska. Den är ett viktigt bidrag till sigtunaforskningen som målande berättar både om staden, människorna i den och den tidiga dragkampen mellan gamla seder och kristendom. En annan välkänd kulturperson i Sigtuna kommun är Giselher Naglitsch som på nytt undersöker ett fynd av glaspärlor från då han arbetade vid utgrävningen i kvarteret Trädgårdsmästaren 1988. Nu ställer han frågan om det finns skäl att anta att de tillverkats på plats. Giselher har glaspärlehantverket med sig sedan barndomen och öga för glas, uppväxt som han är i en glasbruksort i Bayern.

Årets stora händelse

Olof Heimer har under hela 2020 arbetat på museet med rapporten av utgrävningen i kvarteret Professorn 1 från 1999, som nu äntligen slutförs. Anders Söderberg och Anders Wikström skriver en notis om projektet. Där ingår även professor Mats Roslund från Lunds universitet, Anders Wikström och Johan Runer. Liksom i fjol finns även i denna utgåva en rapport från nya georadarundersökningar i Fornsigstuna. Heimer frågar tillsammans med Edberg var medeltida lämningar bör sökas arkeologiskt.

Siri Pettersson har undersökt jordprover från kvarteret Professorn för att via bevarade rester av plantmaterial och fröer göra sig en bild av floran i Sigtunas omgivning under 1000- och 1100-talen, och för att se vad slags flora som letat sig in i staden – finns t ex djurhållning som krävt hö, och har man odlat trädgårdsväxter?

Mycket nytt, och mycket som ger anledning till nya studier i framtida utgåvor.

Ted Hesselbom, museichef